

Концепція викладання дисципліни

Значення навчальної дисципліни «Вступ до політології» в реалізації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів політології зумовлене її специфікою як першої професійно орієнтованої дисципліни, з якої студенти починають ознайомлення зі своїм майбутнім фахом. Оволодіння професійно-орієнтованими дисциплінами передбачає потребу засвоєння студентами базового категоріального апарату, інструментарію політичної науки, знання змісту найбільш важливих першоджерел, вміння опрацьовувати наукову літературу. Саме цей курс покликаний закласти підґрунтя для більш глибокого вивчення предмета науки в межах наступних професійно-орієнтованих дисциплін.

Метою вивчення курсу «Вступ до політології» є озброєння студентів знаннями і уміннями орієнтуватися в основних світових і вітчизняних політологічних школах і напрямках, оволодіння категоріальним апаратом та інструментарієм політичної науки. У результаті проходження курсу вони повинні навчитися вирізняти теоретичні, духовні, прикладні, інструментальні компоненти політичного життя, одержати уявлення про політичні явища та процеси у світі, геополітику, геополітичний статус України. У студентів також мають сформуватися навички політичного аналізу, вміння застосовувати політичні знання у своїй професійній, громадській та політичній діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс «Вступ до політології» розпочинає підготовку студентів за спеціальністю «Політологія», готуючи базу для вивчення наступних дисциплін. Матеріал курсу скомпонований таким чином, щоб ознайомити студентів з основними проблемами, які вони більш глибоко вивчатимуть пізніше, але при цьому не перенавантажити їх, уникнути повторів у майбутньому. Найбільш тісно курс пов'язаний з такими дисциплінами, як «Загальна теорія політики», «Політична соціологія», «Історія зарубіжних політичних вчень», «Історія політичної думки України».

Вимоги до знань та вмінь, якими студент повинен оволодіти за результатами вивчення дисципліни:

Модуль 1

Перший модуль включає теми, в яких розкриваються основні методологічні засади політичної науки, сутність понять політики та політичної влади.

Завданням студентів є оволодіння такими навичками:

- визначати об'єкт і предмет політології;
- розкривати взаємозв'язок політології з іншими науками;
- розуміти сутність основних функцій політології;
- характеризувати методи, які використовує політологія;
- визначити сутність політичної влади і характеризувати основні підходи до її вивчення;
- аналізувати структуру політичної влади та механізми її функціонування;
- пояснювати поняття легітимності влади, кризи легітимності і засобів подолання такої кризи.

Модуль 2

Другий модуль включає теми, в яких розкривається процес становлення політичної науки, розглядається історія розвитку як світової, так і української політичної думки.

Завданням студентів є оволодіння такими навичками:

- встановлювати хронологічну послідовність формування і розвитку політичної думки в історії людства;
- оцінювати внесок видатних мислителів у становлення і розвиток політичної науки;
- мати уявлення про основні національні політологічні школи та їх провідних представників;
- розуміти особливості формування і розвитку суспільно-політичної думки на українських землях;
- виділяти основні напрямки суспільно-політичної думки в Україні в різні періоди її історії.

Модуль 3

Третій модуль включає теми, у яких стикаються три системи: особистість, політика, суспільство. Мета викладеного в модулі матеріалу – поглибити уявлення студентів про характер, деякі принципи і механізми взаємодії цих систем.

Завданням студентів є оволодіння такими навичками:

- вміти визначати політичну систему та її структурні елементи;
- знати основні типології політичних систем;

- визначати основні функції політичної системи;
- знати основні типологічні ознаки сучасних політичних режимів;
- вміти аналізувати основні критерії виділення політичного режиму в окремий тип;
- характеризувати відмінності демократичного, авторитарного і тоталітарного режимів;
- визначати поняття «держава» та знати структурні елементи держави;
- характеризувати основні ознаки держави та її найважливіші функції;
- знати основні теорії походження держави;
- описувати основні форми державного правління та територіального устрою держави і характеризувати відмінності між ними;
- визначати поняття «правової держави» та «соціальної держави», знати основні різновиди останньої;
- визначати поняття «політична партія» та «партійна система»;
- характеризувати основні функції політичних партій та громадських організацій;
- пояснювати причини виникнення політичних партій та розрізняти основні стадії їхнього розвитку;
- знати основні типології політичних партій;
- визначати поняття «політичної культури суспільства»;
- знати структуру політичної культури та її основні типи;
- характеризувати поняття «політичної свідомості» та вміти визначати її складові елементи;
- визначати поняття «соціальна стратифікація» та «соціальна мобільність»;
- знати основні типи соціальної стратифікації та соціальної мобільності;
- характеризувати явище політичної стратифікації;
- визначати поняття «політична соціалізація» та знати основні наукові підходи до розуміння даного явища;
- аналізувати основні відмінності між етапами політичної соціалізації;
- характеризувати основних агентів політичної соціалізації та фактори, що впливають на цей процес;
- визначати сутність поняття «політична участь» та знати основні форми політичної участі особистості;
- характеризувати причини політичного відчуження та феномен «абсентеїзму»;

Вступ до політології

- визначати поняття «політична еліта» та наукові підходи до пояснення існування політичних еліт;
- знати макіавеллістські та сучасні концепції еліт;
- характеризувати основні системи рекрутування еліт та їхні переваги і недоліки;
- аналізувати природу і сутність політичного лідерства;
- характеризувати основні концепції політичного лідерства та функції політичного лідера в суспільстві;
- знати основні типології політичного лідерства;
- розуміти поняття «демократії» та виділяти її найважливіші ознаки;
- характеризувати переваги та недоліки основних різновидів демократії;
- розуміти поняття «виборів» та «виборчої системи»;
- знати принципи проведення вільних демократичних виборів та їхні функції;
- характеризувати основні різновиди виборчих систем;
- знати основні концепції демократії;
- розуміти сутність, цілі, функції і засоби зовнішньої політики держави;
- визначати поняття «міжнародні відносини» та «міжнародні організації»;
- характеризувати найважливіші міжнародні організації сучасності;
- знати особливості та тенденції сучасних міжнародних відносин;
- характеризувати місце України в сучасному геополітичному просторі.

Курс «Вступ до політології» розроблений за модульно-рейтинговою системою та включає лекції (28 годин), групові заняття (56 годин), самостійну роботу (96 годин), систему контролю та обліку знань. Передбачає написання модульних контрольних робіт, реферування, підготовку словника та складання іспиту. Іспит проводиться в усній формі.